

Lectio Divina segédanyag

Évközi 21. vasárnap

B év – Jn 6,60-69

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Haász Rebeka Anna, Rácz Dávid

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor - teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Tanítványai közül, akik ezeket hallották, többen azt mondták: „Kemény beszéd. Ki hallgatja?” Jézus tudta, hogy tanítványai méltatlankodtak miatta, azért így szólt hozzájuk: „Botránkoztok rajta? Hát ha majd azt látjátok, hogy az Emberfia fölmegey oda, ahol azelőtt volt! A lélek az, ami életet, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet, de vannak közöttetek, akik nem hisznek.” Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik nem hisznek, és ki fogja elárulni. Aztán így folytatta: „Azért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha az Atya meg nem adja neki.”

Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele. Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: „Ti is el akartok menni?” Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás. Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπαν, Σκληρὸς ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;

Sokan tehát hallgatva a tanítványai közül mondták: „Kemény ez a beszéd: ki képes hallgatni azt?”

61 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς, Τούτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;

Tudva pedig Jézus magában, hogy zúgolódnak emiatt a tanítványai, mondta nekik: „Ez titeket megbotránkoztat?”

62 εἰδὼν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

Ha tehát látjátok az Emberfiát, aki felmegy, ahol volt korábban?

63 τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιῶν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωὴ ἐστίν.

A Lélek az, aki életet ad, a test nem használ semmit: a szavak, amiket én mondtam nektek Lélek és élet.

64 ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἳ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν.

De vannak közületek egyesek, akik nem hisznek.”Tudta ugyanis a kezdettől Jézus, hogy vannak egyesek, akik nem hisznek, és van valaki, aki el fogja árulni őt.

65 καὶ ἔλεγεν, Διὰ τούτου εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με εἰ μὴ ἢ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς.

És mondta: „Ezért mondtam nektek, hogy senki sem képes hozzám jönni, hacsak nem adatott meg neki az Atyától.”

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ {ἐκ} τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπήλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.

Ettől fogva sokan a tanítványai közül elmentek mögüle (visszavonultak), és már nem jártak vele.

67 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

Mondta tehát Jézus a tizenkettőnek: „Ti is el akartok menni?”

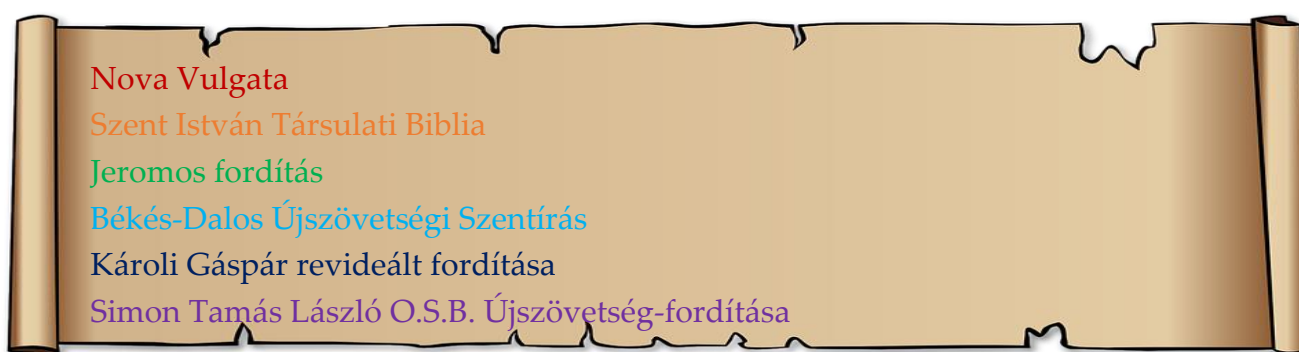
68 ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις,

Felelt neki Simon Péter: „Uram, kihez mehetnénk el? Az örök élet szavai neked vannak,

69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.

És mi hittük és tudtuk (hisszük és tudjuk), hogy te vagy az Isten Szentje.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

60 Multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt: “ Durus est hic sermo! Quis potest eum audire? ”.

60 Tanítványai közül, akik ezeket hallották, többen azt mondták: „Kemény beszéd. Ki hallgatja?”

60 Amikor ezt meghallották, a tanítványai közül sokan azt mondták: »Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja ezt?«

60 Ennek hallatára tanítványai közül többen megjegyezték: „Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?”

60 Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondanak: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?

60 Miután ezt hallották, tanítványai közül sokan így szóltak:

– Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja?

61 Sciens autem Iesus apud semetipsum quia murmurarent de hoc discipuli eius, dixit eis: “ Hoc vos scandalizat?

61 Jézus tudta, hogy tanítványai méltatlankodtak miatta, azért így szólt hozzájuk: „Botránkoztok rajta?

61 Jézus tudta magában, hogy tanítványai emiatt zúgolódnak, ezért azt mondta nekik: »Megbotránkoztat ez titeket?

61 Jézus tudta, hogy tanítványai zúgolódtak a miatt, hozzájuk fordult tehát: „Ez megbotránkoztat titeket?

61 Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?

61 Mivel pedig Jézus magától is tudta, hogy ezért zúgolódnak tanítványai, így szólt hozzájuk: – Ez megbotránkoztat titeket?

62 Si ergo videritis Filium hominis ascendentem, ubi erat prius?

62 Hát ha majd azt látjátok, hogy az Emberfia fölmegey oda, ahol azelőtt volt!

62 Hát ha majd látjátok az Emberfiát fölmenni oda, ahol azelőtt volt?

62 Hát ha majd látjátok, hogy az Emberfia fölmegey oda, ahol azelőtt volt?

62 Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!

62 Hát ha majd látjátok az Emberfiát felmenni oda, ahol előzőleg volt?

63 Spiritus est, qui vivificat, caro non prodest quidquam; verba, quae ego locutus sum vobis, Spiritus sunt et vita sunt.

63 A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet,

63 A Lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Az igék, amelyeket én mondtam nektek, Lélek és élet.

63 A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Szavaim, amiket mondtam nektek, lélek és élet, de vannak köztetek, akik nem hisznek.”

63 A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet.

63 A Lélek az, aki éltet, a test nem használ semmit. A szavak, amelyeket mondtam nektek, lélek és élet.

64 Sed sunt quidam ex vobis, qui non credunt “. Sciebat enim ab initio Iesus, qui essent non credentes, et quis traditurus esset eum.

64 de vannak közöttetek, akik nem hisznek.” Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik nem hisznek, és ki fogja elárulni.

64 De vannak közületek egyesek, akik nem hisznek.« Mert Jézus kezdettől fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és hogy ki fogja őt elárulni.

64 Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik azok, akik nem hisznek és ki fogja őt elárulni.

64 De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitől fogva tudta Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja őt.

64 De vannak közöttetek néhányan, akik nem hisznek. Mert Jézus kezdettől fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és ki az, aki el fogja árulni őt.

65 Et dicebat: “ Propterea dixi vobis: Nemo potest venire ad me, nisi fuerit ei datum a Patre ”.

65 Aztán így folytatta: „Azért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha az Atya meg nem adja neki.”

65 Majd hozzátette: »Ezért mondtam nektek: Senki nem jöhet hozzám, hacsak az Atya meg nem adja neki.«

65 „Ezért mondtam nektek, folytatta, senki sem jöhet hozzám, ha Atyám meg nem adja neki.”

65 És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki.

65 Ezért mondtam nektek – tette hozzá –, hogy senki sem jöhet hozzám, ha nem adta meg ezt neki az Atya.

66 Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro et iam non cum illo ambulabant.

66 Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele.

66 Ettől fogva a tanítványai közül sokan visszahúzódtak, és már nem jártak vele.

66 Ettől fogva több tanítványa visszahúzódtott tőle és már nem járt vele.

66 Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele.

66 Ettől fogva tanítványai közül sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé.

67 Dixit ergo Iesus ad Duodecim: “ Numquid et vos vultis abire? ”.

67 Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: „Ti is el akartok menni?”

67 Jézus azért így szólt a tizenkettőhöz: »Talán ti is el akartok menni?«

67 Jézus akkor megkérdezte a tizenkettőt: „Csak nem akartok ti is elmenni?”

67 Monda azért Jézus a tizenkettőnek: Vajjon ti is el akartok-e menni?

67 Jézus ekkor így szólt a Tizenkettőhöz:

– Talán ti is el akartok menni?

68 Respondit ei Simon Petrus: “ Domine, ad quem ibimus? Verba vitae aeternae habes;

68 Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás.

68 Simon Péter azt felelte: »Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi a tieid.

68 Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak.

68 Felele néki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.

68 Simon Péter így felelt:

– Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak.

69 et nos credidimus et cognovimus quia tu es Sanctus Dei ”.

69 Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”

69 Mi hittünk, és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje.«

69 Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”

69 És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.

69 Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.

1.1.3. Szöveg behatárolása

Ez a szakasz Jézus kafarnaumi, eucharisztikus beszédét követi közvetlenül (Jn 6,26-58), amiben, az összegző rövid megjegyzést követően (Jn 6,59) az evangélista közli az Úr szavainak a hatását, a tanítványok közül egyeseknek a zúgolódását, értetlenségét, a Mester válaszát és kérdését, végül pedig Péter hitvallását (Jn 6,60-69).

1.1.4. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,15 “János tanúbizonyosságot tett róla, amikor azt mondta: „Ez az, akiről hirdettem: Aki nyomomba lép, nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én.”

1,33 “Magam sem ismertem, de aki vízzel keresztelni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll a Lélek s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog keresztelni.”

1,51 “Bizony, bizony, mondom nektek: Látni fogjátok, hogy megnyílik az ég, s az Isten angyalai föl s leszállnak az Emberfia fölé.”

2,25 "s nem szorult rá, hogy bárki is felvilágosítsa az emberről. Tudta, mi lakik az emberben."
3,11 "Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket."
3,13 "Senki sem ment föl a mennybe, csak aki alászállt a mennyből: az Emberfia (aki a mennyben van)."
3,27 "János így válaszolt: „Az ember semmit sem vallhat a magáénak, hacsak nem a mennyből kapta.”
3,34 "Akit ugyanis az Isten küldött, az az Isten szavait közvetíti, mert hisz (Isten) nem méri szűken a Lelket, amikor adja."
5,24 "Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hallja szavamat és hisz annak, aki küldött, az örökké él, nem esik ítélet alá, hanem már át is ment a halálból az életre."
5,38 "s szava nem marad meg bennetek, mert nem hisztek abban, aki küldött."
6,37.44 "Minden, amit nekem ad az Atya, hozzám jön. S aki hozzám jön, nem taszítom el."
"Senki sem jöhet hozzám, ha az Atya, aki küldött, nem vonzza, s én feltámasztom az utolsó napon."
8,43 "Miért nem értitek a beszédemet? Azért, mert nem vagytok képesek meghallani a szavamat."
8,45 "Mégis, bár az igazságot hirdetem, nekem nem hisztek."
10,26 "Mégsem hisztek, mert nem vagytok juhaim közül valók."
12,32 "Én meg, ha majd fölmagasztaltatom a földről, mindenkit magamhoz vonzok."
12,49-50 "Mert nem magamtól beszéltem, hanem aki küldött, az Atya hagyta meg, mit mondjak és mit hirdessek. S tudom, hogy parancsa örök élet. Így amit hirdetek, úgy hirdetem, amint az Atya mondta."
13,11 "Tudta, hogy ki árulja el, azért mondta: „Nem vagytok mindnyájan tiszták.”
15,3 "Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek."

Szinoptikus párhuzamok

Mt 8,20 "Jézus így válaszolt: „A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.”
Mt 11,6 "Boldog, aki nem botránkozik rajtam.”
Mt 16,15 "Jézus most hozzájuk fordult: „Hát ti mit mondtok, ki vagytok?”
Mt 16,16 "Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.”
Mk 1,24 "Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus! A vesztünkre jöttél? Tudom, ki vagy: Az Isten Szentje.”
Mk 8,29 "Erre megkérdezte tőlük: „Hát ti mit mondotok, ki vagytok?” Péter válaszolt: „A Messiás vagy.”
Lk 6,17 "Aztán lejött velük a hegyről és egy sík terepen megállt. Rengeteg tanítvány sereglett oda hozzá, s hatalmas tömeg gyűlt köré egész Júdeából, Jeruzsálemből, valamint a tíruszi és szidóni tengeremellékről”
Lk 9,20 "Most hozzájuk fordult: „Hát ti?” Péter válaszolt: „Az Isten Fölkentje vagy.”
Lk 9,62 "Jézus így válaszolt: „Aki az eke szarvára teszi kezét és hátrafelé néz, nem alkalmas az Isten országára.”
Lk 22,28 "Ti kitarottatok velem megpróbáltatásaimban.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 8,3 "Megalázott és hagyta, hogy éhezzen, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismertek, hogy megtudd: nemcsak kenyérral él az ember, sokkal inkább azzal él az ember, ami az Úr szájából jön."

ApCsel 1,9-11 "Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment."

ApCsel 3,14 "Megtagadtátok a szentet és igazat; arra kértétek, hogy a gyilkosnak kegyelmezzem"

ApCsel 5,20 "Menjetelek, álljatok ki a templomban a nép elé, s hirdessétek ennek az életnek az igazságait!"

ApCsel 7,38 "Ő volt, aki a pusztai közösségből érintkezett az angyallal, aki a Sínai-hegyen szólt hozzá. Ő kapta meg az életet adó szavakat, hogy továbbadja nekünk."

1Kor 15,45 "Ahogy az Írás mondja: „Ádám, az első ember élő lényvé lett”, az utolsó Ádám pedig éltető lélekké."

2Kor 3,6 "Ő tett arra alkalmassá, hogy az Újszövetség szolgálja legyünk, nem a betűé, hanem a Léleké. Hiszen a betű öl, a Lélek pedig éltet."

Gal 6,8 "Aki tehát test szerint vet, az a testből is arat majd romlást. Aki ellenben a Lélek szerint vet, a Lélekből arat örök életet."

2Tim 1,15 "Tudod, hogy az ázsiaiak mind cserbenhagytak, köztük Figellusz és Hermogenész is."

1Pt 3,18 "Mert Krisztus is meghalt egyszer a bűnökért, az Igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket. A test szerint ugyan megölték, de Lélek szerint életre kelt."

1Jn 2,20 "Titeket azonban fölkent a Szent, és ezt mindannyian tudjátok."

1Jn 4,16 "Megismertük és hittünk a szeretetben, amellyel Isten van irántunk. Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad."

1.1.5. Szó szerinti értelmezés

János hangsúlyozni kívánja az eucharisztikus beszédet követően, hogy:

- Jézus teste és szavai is az örök életet adják. Vagyis Jézus Krisztus önmagában birtokolja az örök életet, sőt Ő maga az élet, az örök élet (vö. Jn 11,25-26; 14,6).
- Jézus az Isten kiválasztottja: Ő Isten Szentje. Ezzel a szerző Jézus Krisztus istenségét ragyogtatja fel (Jn 6,69).
- Péter példája azt mutatja, hogy a tanítvány maradjon hűséges Mesteréhez, aki az örök élet igéivel, s így az örök élettel jutalmazza meg őt (Jn 6,68-69).
- Jézus ismeri az embert, tudja, hogy lesznek, akik elhagyják őt, tanítványai közül valaki elárulja őt (Jn 6,61.64).
- Az evangélista sejteti a Mester szomorúságát is, akinek, mint ember, valószínűleg fáj, hogy egyesek elhagyják, megszólják őt (Jn 6,66-67), ugyanakkor meg vigasztalóan hat rá az első apostol lelkes és hűséges kijelentése (Jn 6,68-69).

1.1.6. Kulcsszavak elemzése

ῥήματα ζωῆς αἰωνίου (*hrémátá dzóész ájóniú*) (Jn 6,68): 'örök élet szavai'

Ez a kifejezés Jézus misztériumára mutat rá a János-evangéliumban:

- Jelzi az Atya és a Fiú egymással való szoros, bensőséges kapcsolatát: a Fiút, aki Isten szavait mondja, az Atya küldte (Jn 3,34); a szavakat a Mester nem magától mondja, hanem az Atyától kapja, s adja tovább a tanítványoknak (Jn 14,10; 17,8).
- Jézus szavai nem akármilyen szavak, hanem a Lelket, az életet, az örök életet közvetítő mondások (Jn 6,63.68).
- Illetve azt is jelöli, hogy milyen kapcsolat kell, hogy legyen Jézus Krisztus és a tanítványai között: aki az Istentől van, hallgat a Mester szavára (Jn 8,47), és e szavak a tanítványokban maradnak, lakoznak (Jn 15,7). Hasonlóan, mint Máriánál, aki a szívében megőrizte a pásztorok szavait a Kisdetről, illetve a fiatal Jézus mondását a jeruzsálemi templomban (Lk 2,19.51). Vagyis, aki hisz az Úr Jézus szavaiban, annak örök élete van (vö. Jn 3,36)!

ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ (*ho hágiosz tú Theú*) (Jn 6,69): 'az Isten Szentje'

Ez a szókapcsolat ebben a formában az evangéliumokban Jézusra vonatkozik. Míg a szinoptikus evangélistáknál egy tisztátalan lélektől megszállt ember mondja ezt Jézusnak, amit a Mester elutasít (Mk 1,24; Lk 4,34), addig Jánosnál ezt Péter vallja meg az Úrról (Jn 6,69). Az apostol szavai Jézus iránti hitét, szeretetét fejezik ki, illetve azt a meggyőződését, hogy Jézus Isten kiválasztottja, akiben feltárul a Mindenható szentsége.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Krisztus Urunk megkérdezi tanítványaitól: „*Talán ti is el akartok menni?*” Jelezve azt, hogy nem neki szükséges, hogy vele legyenek, hanem nekik van órá szükségük. Ha nem vagy Istennel, Ő nem válik kisebbé, ha pedig vele vagy, akkor sem lesz nagyobb, hiszen Isten soha nem változik. Ez rád vonatkozik. Ha nem vagy vele, akkor kisebb leszel, ha azonban vele vagy, akkor benne nagygyá leszel. Figyeld meg Simon Péter választát: „*Uram, kihez mennénk?*” Milyen nagy igazság rejtezik benne. Ki olyan igazságos és irgalmas, mint az Úr? Ki olyan hatalmas, mint az Úr? Ki van olyan közel az emberhez, mint az Úr? Ki üdvözíthet, ha nem az Úr? Majd folytatja: „*Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk, és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje.*” Hogyan is mondhatta volna, ha nem hitt volna Krisztus Urunkban. Megértette az Úr Jézus szavát, mert hitt. Hittünk és megismertünk. Azért hittünk, hogy megismerjünk. Először hinned kell, különben nem tudod megismerni az Urat, sem szavát nem tudod megérteni.

Vö.: Szent Ágoston püspök, Kommentár János evangéliumához, 11, 5; 27, 9 (Agostino, Comment. in Ioan., 11,5; 27, 9)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Redemptor hominis

II. János Pál pápa első enciklikája Az emberek Megváltója

Jn 6,68

7. Krisztus misztériumában

Azok az utak, melyeken a mai Egyházat a Zsinat elindította, s melyeket VI. Pál pápa első enciklikájában kijelölt, minden bizonnyal hosszasan követendők lesznek számunkra is. Az új korszakot megnyitva azonban joggal kérdezhetjük: Merre haladjunk? Mit kell tennünk, hogy az Egyháznak ebben az új Adventjében, amikor egy új évezred felé közeledünk, közelebb jussunk Ahhoz, akit a Szentírás így nevez: „Örök Atya”, „a jövendő századok Atyja”¹? Elsősorban ezt kell az új pápának keresnie, miközben a hit engedelmességével követi a parancsot, melyet az Úr Krisztus nem is egyszer adott Péternek: „Legeltesd bárányaimat!”² – ami azt jelenti: légy pásztora nyájamnak; és másutt: „Te pedig megtérve, erősítsd meg a testvéreidet!”³.

Ezekre a kérdésekre, Testvéreim, Fiaim és Leányaim, egyetlen alapvető választ kell adnunk: egész lelkünkkel, értelmünkkel, akaratunkkal és szívünkkel Krisztus, a mi Megváltónk felé kell fordulnunk; Krisztus felé, aki az emberiség Megváltója. Rá akarunk tekinteni, mert csak Őbenne, az Isten Fiában van üdvösségünk, és Péterrel együtt mondjuk: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak!”⁴

Az Egyház önismerete által, melyet a Zsinat annyira elmélyített, ezen az önismeret minden fokán, s minden cselekvési formában, melyekben az Egyház él, megnyilatkozik és magára eszmél, állandóan arra felé kell törekednünk, aki az „Egyház Feje”⁵ „aki által és akiért minden van”⁶; feléje, aki „az út és az igazság”⁷ ugyanakkor a „föltámadás és az élet” is⁸ akit ha látunk, az Atyát látjuk⁹ akinek el kellett tőlünk mennie¹⁰ – tudniillik a kereszthalál és a mennybemenetel által –, hogy a Vigasztaló eljöjjön hozzánk, sőt most is szüntelenül jöjjön, mint az igazság Lelke¹¹ Őbenne van „a bölcsesség és tudomány minden kincse”¹², és az ő teste az Egyház¹³. Az Egyház „Krisztusban mintegy szentsége, azaz jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének”¹⁴; és mindezeknek Ő a forrása! Ő maga! A Megváltó!

¹ Iz 9,6

² Jn 21,15

³ Lk 22,32

⁴ Jn 6,68; vö. ApCsel 4,8-12

⁵ vö. Ef 1,10.22; 4,25; Kol 1,18

⁶ 1Kor 8,6; vö. Ko11,17

⁷ Jn 14,6

⁸ Jn 11,25

⁹ Jn 14,9

¹⁰ vö. Jn 16,7

¹¹ vö. Jn 16,7.13

¹² Kol 3,2

¹³ vö. Róm 12,5; 1Kor 6,15; 10,17; 12,12; Ef 1,23

¹⁴ LG 1.

Az Egyház szünet nélkül hallgatja az Ő szavait, állandóan újra olvassa, áhítattal eleveníti föl életének legapróbb részleteit is. Ezeket a szavakat a nem keresztények is hallják. Krisztus élete sok olyan emberhez is szól, aki még nem tudja megismételni Péterrel: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia!”¹⁵. Ő, az élő Isten Fia emberként is szól az emberekhez: beszél az élete, embersége, igazság iránti hűsége és mindeneket átölelő szeretete. Beszél kereszthalála, fájdalmának és magányának mérhetetlen nagysága is. Az Egyház pedig állandóan megemlékezik kereszthaláláról és föltámadásáról, s éppen ez a megemlékezés jelenti az Egyház mindennapi életének lényegét. Mert Krisztusnak, Mesterének és Urának parancsa szerint az Egyház szüntelenül ünnepli az Eucharisziát, melyben fölfedezi „az élet és szentség forrását”¹⁶ a kegyelemnek és az Istennel való kiengesztelésnek hatásos jelét, az örök élet zálogát. Az Egyház elevenen őrzi az Eucharisztia misztériumát, és örömmel merít belőle, sőt állandóan keresi a lehetőségeket, hogyan tudná Mesterének és Urának misztériumát közelebb vinni az emberekhez: a népekhez, nemzetekhez, a következő nemzedékhez, minden egyes emberhez személy szerint, s az Apostol példája szerint ismételteti: „Elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a Megfeszítettéről”¹⁷. Az Egyház a megváltás misztériumának körében él, mert életének és tevékenységének ez alapvető princípiuma.

Jn 6,63

18. Az Egyház gondja az ember hivatása körül

Korunk emberének ez a szükségszerűen rövidre fogott szemügyrevétele is arra késztet, hogy szívünk és lelkünk még jobban az Úr Jézus Krisztus és a Megváltás misztériuma felé forduljon, mely az igazság és a szeretet különleges erejével zárja magába az ember problémáját. Ha Krisztus megtestesülésével valamiképpen minden emberrel egyesült¹⁸, akkor az Egyháznak, ennek a misztériumnak bőségét és egyetemes irányultságait szemlélve még inkább a saját természete szerint és küldetésének kell élnie. Nem véletlen, hogy Szent Pál úgy beszél az Egyházzal, mint Krisztus testéről¹⁹. Ha Krisztus titokzatos teste az Isten népe, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat a Szentírásra és a szentatyák hagyományára támaszkodva tanítja, akkor nyilvánvaló, hogy e nép minden egyes embere azzal az éltető lélekkel van áthatva, aki Krisztustól származik. Ebből következik, hogy amikor az ember valódi nehézségeit, reményét és fájdalmát, sikereit és bukásait vizsgálja, az Egyház mint test, szervezet, közösség isteni ösztönzésre cselekszik, és annak a Léleknek világosságával és erejével él, mely a megfeszített és föltámadt Krisztusból árad: s éppen ezért él mint Egyház. Az Egyháznak ugyanis nincs más élete, csak az, amelyet Jegyese és Úra ajándékoz neki. Ezért mivel Krisztus a megváltás misztériumában vontta magához az Egyházat, maga az Egyház is nagyon szoros kapcsolatba került minden emberrel.

Krisztusnak az emberekkel való kapcsolata maga is misztérium, amelyből az „új ember” születik, aki arra van hivatva, hogy része legyen Isten életében²⁰, és azért teremti Isten újjá

¹⁵ Mt 16,16

¹⁶ Jézus Szent Szívének litániájából.

¹⁷ 1Kor 2,2

¹⁸ GS 22

¹⁹ vö. 1Kor 6,15; 11,3; 12,12; Ef 1,22; 2,15; 4,4; 5,30; Kol 1,18; 3,5; Róm 12,4; Gal 3,28

²⁰ vö. 2Pt 1,4

Krisztusban, hogy elnyerje az igazság és a kegyelem teljességét²¹. Krisztus kapcsolata az emberrel élet és az élet forrása, amint világosan mondja ezt Szent János evangéliumának előszavában: „Az Ige megadta nekik a hatalmat, hogy Isten fiaivá legyenek”²². Ez az erő, amely belülről átforgatja az embert, egy új életnek lesza forrása, mely élet nem öregszik és nem fogy el, hanem megmarad az örök életre²³. Az ember hivatásának végső beteljesedése ez az élet, amelyet az Atya ígért meg és kínál föl Krisztusban minden embernek; abban a Krisztusban, aki örök és egyszülött Fiú, de „amikor elérkezett az idő teljessége”²⁴, Szűz Máriától emberként megszületett. Ez az élet annak a „sorsnak” beteljesedése, amelyet Isten öröktől fogva készített az embernek. Ez a sors isteni utat jelent, mely áthalad minden titkon, minden ismeretlen dolgon, az ember evilági sorsának minden buktatóján és zsákutcáján. Mert ha mindezek a végzet következetességével a mulandó életet a halálban a végéhez viszik, ahol a testi élet kialszik, Krisztus megjelenik előttünk és így szól: „Én vagyok a föltámadás és az élet, aki bennem hisz, nem hal meg mindörökre”²⁵. A keresztre feszített Krisztusban, akit eltemettek, de föltámadt a sírból, „fölragyogott nekünk a feltámadás boldog reménye és az eljövendő halhatatlan élet ígérete”²⁶; de mindazt a test halála után kapja meg az ember, így részesedve abból a sorsból, melynek az egész anyagvilág alá van vetve. Nekünk magunknak is eltökélt szándékunk, hogy napról napra kutassuk annak az igazságnak mélységeit, melyet az ember Megváltója így mond: „A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit”²⁷. E szavak azonban, ámbár azonnal nem látszik, az ember nagyon komoly állítását hordozzák: állítják atestet, amelyet a Lélek éltet.

Az Egyház ezt valóságként tapasztalja meg saját életében, és ebből az igazságból él az ember felé fordulva. Ezért élhet úgy, hogy nem szorítja korlátok közé egy emberi élet rövid ideje, ugyanakkor gondos szeretettel foglalkozzék minden olyan dologgal, melyek e földi életben fontosak az emberi lélek számára; annak az emberi léleknek, amelyet örök nyugalanság sürget Szent Ágoston e szavai szerint: „Uram, magadnak teremtettél minket és nyugtalan a szívünk, amíg el nem nyugszik Benned”²⁸. Ebben a termékeny nyugalanságban válik tapinthatóvá és benne lüktet az, ami leginkább emberi az emberben: az igazság keresése, a jószág kielégíthetetlen szomjúsága, a szabadságvágy, a szép kívánása és a lelkiismeret szava. Az Egyház szinte Krisztus szemével vizsgálja az embert, és egyre inkább tudatára ébred, hogy őre annak a kincstárnak, amelyet nem szabad szétszórni, hanem állandóan gyarapítani kell. Hiszen az Úr Jézus Krisztus megmondta: „Aki nem gyűjt velem, az szétszór”²⁹. Az emberiségnek ez a nagy kincstára azzal a misztériummal is ékes, melynek révén Isten fiai lehetünk³⁰, és elnyerhetjük a „fogadott fiúság” ajándékát³¹ Isten egyszülött Fiában, akiben így szólíthatjuk az Istent: Abba! Atya!³² E kincstár egyúttal hatalmas erőforrás is, mely előbb belülről fogja egységbe az Egyházat, majd lehetőséget ad neki a külső cselekvésre. Ez az erő

²¹ vö. Ef 2,10; Jn 1,14.16

²² Jn 1,12

²³ vö. Jn 4,14

²⁴ Gal 4,4

²⁵ Jn 11,25

²⁶ A halotti prefációból.

²⁷ Jn 6,63

²⁸ Vallomások I,1

²⁹ Mt 12,30

³⁰ vö. Jn 1,12

³¹ Gal 4,5

³² Gal 4,6; Róm 8,15

köti az Egyházat Krisztus Lelkéhez, ahhoz a Szentlélekhez, akit a Megváltó ígért meg, akit állandóan küld, s aki ugyanúgy, mint Pünkösd napján, állandóan eljön. Így mutatkozik meg az emberekben a Lélek ereje³³ a Lélek ajándékai³⁴ és gyümölcsei³⁵. S úgy látszik, korunk Egyháza napról napra hevesebb vágyakozással és szent türelmetlenséggel hívja a Lelket: „Jöjj SzentlélekIsten! Jöjj el, jöjj el! Mosd meg, ami szennyezett! Asszuságra hints vizet! Orvosold a sebhelyet! Simogasd a darabost! Fölmelengesd a fagyost! Útra vidd, ki tévelyeg!”³⁶

Ez a Lélekhez intézett könyörgés, mellyel a Szentlelket kérjük, cáfolat minden olyan elméletre, mely korunkban csak az anyaghoz vezet vissza mindent. Éppen e materializmusokból származik az emberszívek vágyainak kielégítetlensége. Ezt az imádságot sokfelé hallani, és úgy látszik, sokféle gyümölcset terem. Lehet azt állítani, hogy ez nemcsak az Egyház imádsága? Lehet, mert a lélekhez tartozó dolgok utáni nagy vágyat sokan kifejezik, akik az Egyház látható határain kívül élnek³⁷. De nem azt az igazságot bizonyítja ez, melyet a *Lumen gentium* konstitúcióban a Zsinat olyan részletesen elemzett, amikor azt tanítja, hogy „az Egyház pedig Krisztusban mintegy szakramentuma, vagyis jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberiség egységének”? Ez a Lélek által a Lélekhez intézett imádság arra is képessé tesz, hogy szüntelenül mélyebbre hatoljunk a Megváltás misztériumába, mely által az a Krisztus, aki egy az Atyával, és minden emberrel közösséget vállalt, szünet nélkül adja nekünk a Szentlelket, aki megismerteti velünk a Fiú gondolatait, és elvezet minket az Atyához³⁸. Ezért az Egyháznak ebben a korszakban – amely szomjazik a Lélekre, hiszen igazságra, békére, szeretetre, jóságra, erősségre, kötelességtudatra, emberi méltóságra vágyik – e misztérium köré kell fonódnia, hogy belőle nyerje a feladata teljesítéséhez szükséges erőt és világosságot. Ha ugyanis, mint fentebb mondtuk, az ember az Egyház mindennapi életének az útja, akkor az Egyház nem feledkezhet meg soha arról az istengyermeki méltóságról, amelyet Krisztusban kap meg az ember, sem a Szentlélek kegyelméről³⁹, sem pedig arról a rendeltetésről, amely az embert a kegyelemre és a dicsőségre szánja. Ezeket mind megfontolva és napról napra tudatosabb hittel és szeretettel vállalva, az Egyház egyre alkalmasabbá válik az ember szolgálatára, amelyre az Úr Krisztus szánta, amikor ezt mondta: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon”⁴⁰. Az Egyház ezt a feladatát azzal teljesíti, hogy az Úrral együtt végzi Mesterének és Megváltójának „hármasszolgálatát”. E tanítás, amely szentírási alapokra támaszkodik, és a II. Vatikáni Zsinaton teljes fénybe került, nagy hasznára van az Egyház életének. Mikor ugyanis fölfogjuk, hogy Krisztus hármasszolgálatának vagyunk részesei⁴¹, jobban megértünk minden mást is, amivel az Egyháznak mint társaságnak és Isten népe közösségének itt a földön szolgálnia kell; de az is világosabbá válik, hogyan kell mindegyikünknek egyenként is részt vennie ebben a szolgálatban és küldetésben.

³³ vö. Róm 15,13; 1Kor 1,24

³⁴ vö. Iz 11,2; ApCsel 2,38

³⁵ vö. Gal 5,22

³⁶ A pünkösd szekvenciából.

³⁷ vö. LG 16

³⁸ vö. Róm 8,15; Gal 4,6

³⁹ Róm 8,15

⁴⁰ Mt 20,28

⁴¹ LG 31-36

Szent II. János Pál pápa: Catechesi tradendae

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez korunk hitoktatásáról

Jn 6,69

31. A megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazása

Másodszor erre kell figyelnünk: Lehetséges, hogy a hitoktatás mai körülményei és a pedagógiai módszerek azt javallják, hogy a hitoktatás tanításának gazdag anyagát ne így, hanem inkább valami más módon adjuk tovább. Az anyag épsége iránti igény nem zárja ki a különböző részek egyensúlyban tartását, megfelelő elrendezését és rangsorolását. Hiszen éppen ettől kapják meg a közlendő igazságok és törvények azt a súlyt, mely megilleti őket. S az is előfordulhat, hogy más nyelvet igényel a tanítás továbbadása az egyik embercsoport esetében, mint a másikonál. De az ilyen válogatás csak addig jogosult, amíg nem zár ki részeket szubjektív előítéletek vagy ideológiák alapján, hanem az az alázatos törekvés vezérli, hogy a kerek egész tanítását akarja jobban megoldani. A tanítás módját és nyelvét eszköznek kell tekinteni, melyek segítségével az „örök élet igéjét” (Jn 6,69; vö. ApCsel 5,20; 7,38), az „élet útját”⁴² teljes egészében és nem töredékeiben közöljük.

Szent II. János Pál pápa: Mulieris dignitatem

II. János Pál pápa apostoli levele a nő méltóságáról és hivatásáról

vö. Jn 6,68

Az anyaság viszonya a szövetséghez

19. Most ismét visszatérünk az asszony protoevangéliumban megrajzolt *ősképéhez*. Mint szülőnek és az ember első nevelőjének (mert a szülők lelki dimenziója a nevelés) sajátos elsőbbsége van még a férfival szemben is. Bár anyasága *biológiai értelemben* a férfitől függ, az emberi nem új fiai és leányai „személylyé alakulásának egész folyamatára” ő nyomja rá a lényegi „bélyeget”. Az asszony anyasága *biofizikai értelemben* passzivitásnak tűnik, az új élet kibontakozása benne és az ő testében „történik”, ugyanakkor az asszony teljesen részt vesz benne. *Személyes és etikai értelemben* az anyaság az asszony nagyon fontos teremtő képessége, melytől nagymértékben függ az újonnan keletkező ember emberi természete. Az asszony anyasága ily módon is különleges meghívás és kihívás, mely a férfi és annak atyasága felé irányul.

Az asszony szentírási ősmintája *magának az Isten Anyjának anyaságában éri el* tetőpontját és koronáját, amint azt a protoevangélium szavai is megerősítik: „ellenkezést vetek közéd és az asszony közé”. Íme, tehát Isten az asszonyba és az ő anyai „igen”-jébe („legyen nekem a te igéd szerint”) helyezte el *az emberrel kötendő új szövetség kezdetét*; mely szövetség Krisztusban, az ő testében és vérében, keresztjében és föltámadásában örök és végérvényes. És mert ennek a szövetségnek „testben és vérben” kellett megvalósulnia, azért kezdetét az anyában nyerte. A

⁴² vö. ApCsel 2,28, ahol idézi a 16. zsoltár 11. versét.

„Magasságbeli Fia” csak az ő szüzi és anyai „igen”-je miatt mondhatja az Atyának: „Testet adtál nekem... Íme, eljövök... hogy megtegyem, Isten, a te akaratodat”.⁴³

A szövetségnek ebbe a rendjébe, amelyet Isten az emberekkel Jézus Krisztusban kötött, beleszövődött az asszony anyasága. Valahányszor a földön az emberiség története során ismétlődik az asszony anyasága, mindig kapcsolatban van azzal a szövetséggel, melyet Isten kötött az emberiséggel az Isten anyjának anyasága révén.

Nemde ezt a tényt igazolja már Jézus válasza is, melyet annak az asszonynak adott, aki a tömegből odakiáltott neki édesanyja anyaságát magasztalva: „Boldog a méh, amely kihordott, és az emlő, amelyet szoptál!”? Jézus válaszolt: „Hát még azok milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát, és hűségesek is maradnak hozzá!”⁴⁴ Jézus megerősíti az anyaság jelentőségét testi értelemben, de azonnal rávilágít annak mélyebb jelentőségére, amely a Lélek rendjével függ össze: az Istennel való szövetség jele, mert Isten „Lélek”.⁴⁵ Ez mindenekelőtt Isten anyjának anyaságára vonatkozik. De bármely asszony anyasága, az evangélium fényénél értelmezve, nem csupán a „testé és vére”: föltárul benne ugyanis „az élő Isten igéjének hallása”, és a készség ennek az igének a „megtartására”, amely „az örök élet igéje”.⁴⁶ Valójában a földi anyáktól született gyermekek, az emberi nem fiai és leányai azok, akik Isten Fiától hatalmat kapnak, hogy „Isten fiaivá legyenek”.⁴⁷ A Krisztus vérében kötött új szövetség természetere áthatja az egész emberi nemzést, mely ezáltal „az új teremtmények” dolgává és feladatává válik.⁴⁸ Az asszony anyasága minden ember történetének távlatában az első küszöb, melynek átlépése föltétele „Isten fiai megnyilvánulásának”.⁴⁹

„Az asszony szomorú, aki szül, mert érkezett az órája. Amikor azonban megszületik a gyermeke, azon való örömeben, hogy ember született a világra, nem gondol többet gyötrelmére.”⁵⁰ Krisztus szavainak első része a szülés fájdalmára vonatkozik, amely az eredendő bűn öröksége; de egyidejűleg megmutatja az asszony anyasága és a húsvéti misztérium között fönnálló összefüggést. Ebben a misztériumban ugyanis benne foglaltatik a kereszt alatt az anya kínja is – az anyáé, aki a hitben részt vesz Fia megrázó „kiüresedésének” misztériumában. „Ez talán a hit legmélyebb kenósizsa az emberiség történetében.”⁵¹

Amikor arra az anyára tekintünk, „akinek lelkét tőr járta át”,⁵² gondolataink elszállnak a világ minden szenvedő asszonyához, akik akár testi, akár lelki kínokat szenvednek. Ebben a szenvedésben szerepe van az asszony sajátos érzékenységének is, akkor is, ha gyakran jobban tudja viselni a szenvedést, mint a férfi. Szinte lehetetlen az összes szenvedést fölsorolni, néven nevezni. Gondolhatunk a gyermekekért való anyai aggódásra, különösen, ha betegek, vagy ha tévútra jutottak, szeretteink halálára, a felnőtt gyerekektől elfeledett anyák magányosságára, az özvegyek elhagyatottságára, azoknak a nőknek a szenvedésére, akik az élet küzdelmében magukra maradtak, és azokra az asszonyokra, akiket igazságtalanság, bántalom ért, akiket kizsákmányolnak. Végül ott van az emberi vagy anyai méltóságot sértő bűnök miatti

⁴³ Zsid 10,5.7

⁴⁴ Lk 11,27-28

⁴⁵ vö. Jn 4,24

⁴⁶ vö. Jn 6,68

⁴⁷ Jn 1,12

⁴⁸ vö. 2Kor 5,17

⁴⁹ vö. Róm 8,19

⁵⁰ Jn 16,21

⁵¹ Redemptoris Mater 18

⁵² vö. Lk 2,35

lelkiismereti fájdalom, a lelkiismeret nehezen gyógyuló sebei. Mindezekkel a szenvedésekkel oda kell állnunk Krisztus keresztje alá.

De az Evangélium szavai az asszonyról, aki fájdalomtól szenved, amikor elérkezik az órája, hogy gyermeket szüljön, mindjárt utána *örömről* tanúskodnak. Ez abból ered, hogy *ember született a világra*. Ez az öröm is a húsvéti misztériumhoz tartozik, tudniillik ahhoz az örömhöz, amelynek az apostolok Krisztus *feltámadása napján* lettek részesei: „Ti is most szomorkodtok” (ezeket a szavakat Krisztus a szenvedése és halála előtti napon mondta); „de én viszontlátlak benneteket, s akkor majd örül szívetek, és örömtöket nem veheti el tőletek senki.”⁵³

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris custos

II. János Pál pápa apostoli buzdítása Szent József személyéről, valamint Jézus Krisztus és az egyház életében kifejtett tevékenységéről

vö. Jn 6,63

19. Az éjszakai „hírüladás” szavaiból nemcsak azt az isteni igazságot hallja meg József, hogy hitvesének hivatása kimondhatatlanul fönséges, hanem *újra felidézi az igazságot saját hivatásáról*. Ez az „igaz” ember, aki a választott nép legnemesebb hagyományainak szellemében szerette a Názáreti Szület és a házassági szeretet kötelékére lépett vele, most Istentől kap ismét megbízatást erre a szeretetre.

„József úgy tett, ahogy az Úr angyala megparancsolta neki, és magához vette feleségét” (Mt 1,24). A gyermek, akit Mária hordoz, „a Szentlélektől származik”. Nem kell ebből a kijelentésből is arra következtetnünk, hogy József *hitvesi szeretetét szintén újjáformálta a Szentlélek*? Nem kell-e arra gondolnunk, hogy Isten szeretete, amely a Szentlélek által árad az emberek szívébe (vö. Róm 5,5), a legtökéletesebb módon formál mindenféle emberi szeretetet? Hiszen egyedülálló módon átalakítja a házastársak hitvesi szeretetét is, miközben elmélyíti és felmagasztosítja benne mindazt, ami emberhez méltó és szép, ami magában hordozza a kizárólagos önátadásnak, a személyek összetartozásának és a Szentháromság misztériuma szerinti, igazi összetartozásnak a jegyeit.

„József magához vette feleségét. De *nem ismerte meg, amíg világra nem hozta fiát*” (Mt 1,24-25). Ezek a szavak egy *másfajta házasságbeli közelségre* utalnak. Az összetartozás mélysége, vagyis az egység, a személyek közötti kapcsolat lelki ereje – végsősoron az „Éltető Lélektől” származik (vö. Jn 6,63). *József, aki engedelmeskedett a Léleknek, éppen benne fedezte fel újra a szeretet forrását, férfiúi és hitvesi szeretete forrását*. Ez a szeretet nagyobb volt, mint az, amit az „igaz ember” emberi szívének lehetőségei szerint kívánhatott volna magának.

Szent II. János Pál pápa: Evangelium vitae

II. János Pál pápa enciklikája a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, szerzeteseknek és szerzetesnőknek, a laikus krisztushívőknek és minden jóakarató embernek az emberi élet sérthetetlenségéről

Jn 6,68–69

⁵³ Jn 16,22

37. Az élet, amit Isten Fia adni jött az embereknek, nem korlátozódik a földi élet idejére. Az élet, mely öröktől fogva „benne van” és „az emberek világossága”,⁵⁴ Istentől született lét és a részesedés szeretetének teljességében: „Akik pedig befogadták Őt, azoknak hatalmat adott, hogy Isten fiaivá legyenek: azoknak, akik hisznek az Ő nevében, akik nem vérből, nem is a test ösztönéből, nem is a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.”⁵⁵

Jézus ezt az életet, melynek ajándékozására jött, néha egyszerűen így nevezi: „az élet”; és az Istentől való születést úgy mutatja be, mint a szükséges föltételt ahhoz, hogy a cél, melyre Isten teremtette az embert, elérhető legyen: „Ha valaki nem születik újjá fölülről, nem láthatja meg Isten országát”.⁵⁶ Ennek az életnek az ajándéka Jézus küldetésének sajátos tárgya: Ő az, „aki a mennyből szállott alá, és életet ad a világnak”,⁵⁷ úgyhogy teljes igazsággal állíthatja: „Ha valaki engem követ... övé lesz az élet világossága”.⁵⁸

Máskor Jézus „örök életről” beszél, s e kifejezésben az örök jelző nem egyszerűen időfölötti távlatot jelent. Az élet, melyet Jézus ígér és ajándékozik, „örök”, mert az „Örökkévaló” életében való részesedés teljességét jelenti. Aki hisz Jézusban és közösségre lép vele, annak örök élete van,⁵⁹ mert tőle hallja azokat a szavakat, melyek kinyilatkoztatják és létébe árasztják az élet teljességét; ezek „az örök élet igéi”, melyeket Péter ismert föl a maga hitvallásában: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak; s mi hittünk és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje.”⁶⁰ Hogy az örök élet miben áll, azt maga Jézus magyarázza meg, amikor főpapi imájában az Atyához fordul: „Az örök élet pedig az, hogy megismerjenek Téged, az egyedül igaz Istent és akit küldtél, Jézus Krisztust.”⁶¹ Megismerni Istent és az Ő Fiát, azt jelenti, hogy az ember befogadja saját életébe az Atya, a Fiú és a Szentlélek szeretetközösségének misztériumát, s így élete az isteni életben való részesedés által már most kitárul az örök életre.

Szent II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia

II. János Pál pápa enciklikája az Eucharisztia és az Egyház kapcsolatáról

Jn 6,68

58. Az Eucharishtiában – magáévá téve Mária lelkületét – az Egyház teljesen egyesül Krisztussal és áldozatával. Ezt az igazságot elmélyíthetjük, ha a *Magnificat*ot újraolvassuk az Eucharishtiával való összefüggésében. Az Eucharisztia ugyanis, mint Mária éneke, elsősorban dicséret és hálaadás. Amikor Mária fölkiáltott: „Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendezik az én lelkem az én üdvözítő Istenemben”, már a méhében hordozta Jézust. Dicséri az Atyát Jézus „által”, de dicséri „Jézusban” és „Jézussal együtt” is. Éppen ez az „eucharisztikus magatartás”.

Ugyanakkor Mária megemlékezik Isten üdvtörténeti csodatetteiről, melyeket az atyáknak tett ígéreteknél megfelelően hajtott végre (vö. *Lk 1,55*), és hirdeti az összes korábbi felülmúló csodat, a megváltó Megtestesülést. Végül a *Magnificat*ban jelen van az Eucharisztia eszkatologikus irányultsága is. Valahányszor ugyanis Isten Fia a szentségi jelek, a kenyér és a

⁵⁴ Jn 1,4

⁵⁵ Jn 1,12–13

⁵⁶ Jn 3,3

⁵⁷ Jn 6,33

⁵⁸ Jn 8,12

⁵⁹ vö. Jn 3,15; 6,40

⁶⁰ Jn 6,68–69

⁶¹ Jn 17,3

bor „szegénységében” jelenik meg számunkra, elülteti a világban annak az új történelemnek a csíráit, amelyben „leteszik a hatalmasokat a trónról” és „fölmagasztalják az alázatosakat” (vö. Lk 1,52). Mária arról az „új égről” és „új földről” énekel, amelyeket az Eucharisztia már elővételez, s melynek bizonyos értelemben programszerű „terve”. Ha a *Magnificat* kifejezi Mária lelkületét, e lelkületnél semmi sem tud jobban segíteni nekünk az Eucharisztia Misztériumának megélésében. Azért kaptuk az Eucharisziát, hogy Máriához hasonlóan a mi egész életünk is *Magnificattá* váljon!

XVI. Benedek pápa: Verbum domini

XVI. Benedek pápa Szinódus utáni apostoli buzdítása Isten szaváról az egyház életében és küldetésében a püspököknek, a klérusnak, az Istennek szentelt személyeknek és a laikus hívőknek

vö. Jn 6,68

Hogy örömünk teljes legyen

2. Mindenekelőtt szeretném fölidézni az Úr Jézussal a Szinódus napjaiban történt új találkozás szépségét és vonzó erejét. Ezért az Atyákat idézve minden hívőhöz Szent János apostol első levelének szavaival fordulok: „Az örök életet hirdetjük nektek, amely az Atyánál volt, és megjelent nekünk. Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben” (1Jn 1,2-3). Az Apostol az Élet Igéjének hallásáról, látásáról, tapintásáról és szemléléséről beszél (vö. (1Jn 1,1), mert maga az élet jelent meg Krisztusban. Nekünk pedig, akik az Istennel és egymással való közösségre kaptunk meghívást, ezen ajándék hirdetőinek kell lennünk. Ebből a kériumatikus szempontból a Szinódusi Gyűlés tanúságot tett az Egyház és a világ előtt, hogy milyen szép az Isten szavával való találkozás az egyházi közösségben. Ezért minden hívőt buzdítok, hogy fedezze föl újra a személyes és közösségi találkozást Krisztussal, az Élet Igéjével, aki látható lett, s legyenek az ő hirdetői, hogy az isteni élet ajándéka, a közösség egyre inkább terjedjen az egész világon. Részesedni ugyanis Isten életében, a Szeretet háromságában a teljes öröm (vö. 1Jn 1,1). És az Egyház ajándéka és mellőzhetetlen feladata annak az örömnél a közlése, mely az Isten közöttünk jelenlévő Szavával, a Krisztus személyével való találkozásból fakad. A mai világban, mely gyakran fölöslegesnek vagy idegennek érzi Istent, mi valljuk, mint Péter, hogy az „örök élet Igéi” csak nála vannak (vö. Jn 6,68). Nincs annál fontosabb, hogy a mai ember előtt újra megnyissuk az Istenhez vezető utat, ahhoz az Istenhez, aki szól hozzánk, és közli velünk a szeretetét, azért, hogy bőséges életünk legyen (vö. Jn 10,10).

vö. Jn 6,68

A Szó és az öröm

123. Minél inkább az isteni Szó rendelkezésére bocsátjuk magunkat, annál inkább megállapíthatjuk, hogy Pünkösöd misztériuma ma is jelen van Isten Egyházában. Az Úr Lelke folytatja ajándékainak kiárasztását az Egyházban, hogy eljuthassunk a teljes igazságra, feltáruljon előttünk a Szentírás teljes értelme, és az üdvösség Szavának hihető hirdetői legyünk a világban.

így visszaérkeztünk Szent János első leveléhez. Isten Szavában mi is hallottuk, láttuk és tapintottuk az élet Igéjét. Kegyelemből meghallottuk a hírt, hogy az örök élet megjelent, hogy megismerjük: közösségben vagyunk egymással, mindazokkal, akik előttünk jártak a hit jelével, s mindazokkal akik szerte a világban hallgatják a Szót, ünnepük az Eucharisziát és életükkel tanúskodnak a szeretetről. Ennek a hírnek a közlése - emlékeztet János apostol - azért történt, „hogya mi örömünk teljes legyen” (1Jn 1,4).

A Szinódusi Gyűlés lehetővé tette megtapasztalnunk, miről is szól a jánosi üzenet: a Szó hirdetése közösséget teremt és örömet ébreszt. Olyan mély örök ez, amely a szentháromságos élet mélyéből fakad, és a Fiúban közli magát velünk. Az öröm kimondhatatlan ajándékáról van szó, amelyet a világ nem tud adni. Ünnepeket lehet szervezni, örömet nem. A Szentírás szerint az öröm a Szentlélek gyümölcse (vö. Gal 5,22), aki lehetővé teszi, hogy belépjünk a Szóba, és megteszi, hogy az isteni Szó beköltözzék hozzánk és gyümölcsöt teremjen az örök életre. Amikor a Szentlélek erejében hirdetjük Isten Szavát, közölni szeretnénk az igazi öröm forrását is, nem egy felszínes, múlandó örömet, hanem azét az örömet, amely annak tudatából fakad, hogy csak az Úr Jézusnál vannak az örök élet igéi (vö. Jn 6,68).

2.4. Pedagógiai vonal:

2.4.1. Tantörténetek

„Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak.” (Jn 6,68)

Bruno Ferrero - Mikor találkozhatunk Istennel?

Egy napon az orosz Szent Dimitrij nagyon sietett, mert találkozója volt Istennel. A hosszú úton összetalálkozott egy szegény kocsissal, aki hasztalan fáradozott, hogy visszahúzza az útra a kocsiját, ami félig beborult az út mellett futó hegyi patakocskába.

Szegény ember, egyedül biztos, hogy nem boldogul. Dimitrij nem tudta, mit tegyen: megálljon, hogy segítsen a bajba jutott kocsison, vagy tegyen úgy, mintha észre sem vette volna és siessen tovább az egyszeri és elmulaszthatatlan találkozóra. A szíve hozta meg a döntést. Dimitrij beállt a kocsis mellé, ő is nekivetette vállát a kocsinak, ami keresztbe állt az árokban, és egyesítette erőit az emberével, aki csak a szemével intett neki köszönetet. Lihegve, izzadva, kettejüknek sikerült a kocsi kerekeit visszahúzni az útra.

Dimitrij meg sem hallotta a kocsis hálálkodását. Mihelyt a kocsi az úton volt, futva indult neki újra az útnak az Istennel való találkozóra. De amikor fáradtan és kifulladásra megérkezett a megbeszélt helyre, Isten nem volt ott.

Bizonyára belefáradt a várakozásba és elment. A csalódástól összetört szívvel Dimitrij sírva roskadt le az út szélén. Kicsit később arra jött a kocsis, aki, ilyen elesetten látva őt, megállt, leült mellé a fűbe, megértő pillantást vetett rá, elővett a tarisznyájából egy cipót, kettétörte és a felét odaadta neki, ezt mormolva: - Dimitrij...

Forrongó lelkével Dimitrij megértette. A boldogságtól sírva ölelte meg az embert: - Istenem, te vagy az! Eljöttél, hogy találkozz velem...

Szent Dimitrij arra áldozza az idejét, hogy segítsen egy bajba jutottnak és felfedezi, hogy ez a legjobb módja annak, hogy Istennek ajándékozza az idejét. Minden alkalom Istennel való találkozás, amikor odaajándékozunk valamit a magunkéból (akár egy kis figyelmet vagy udvariasságot is) a testvéreinknek, akikkel nap mint nap találkozunk.

Forrás: Bruno Ferrero – Istenről szóló történetek, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2007. 76-77.o.

Kép forrása: <https://pixabay.com/hu/edző-lovas-kocsi-ló-kombi-mer-64608/>

Elmélkedés

Horváth István Sándor atya - 2015. augusztus 23. Évközi 21. vasárnap

A közösség

Az elmúlt vasárnapokon Jézusnak a csodálatos kenyérszaporítást követően mondott beszédét olvastuk az evangéliumban, amely az általa adott élő kenyérről szólt. Kijelentette, hogy az ő teste valóban étel az emberek számára és azok juthatnak el az örök életre, akik az ő testét eszik. E beszédre, illetve tanításra adott reakcióról számol be a mai részletünk. Sokan nem értették szavait, még tanítványai is méltatlankodva mondják: „Kemény beszéd ez. Ugyan ki hallgatja?” (Jn 6,60). Értetlenségükön nem érdemes csodálkoznunk,

hiszen jóval az utolsó vacsora előtt járunk, még mit sem tudnak az Oltáriszentség alapításáról és titkáról. A beszéd hatására egyesek nem követik őt, megszakítják Jézussal a kapcsolatot, nem lesznek tovább a tanítványai. Távozásuk Jézus számára is keserű lehetett.

Mások viszont továbbra is kitartottak mellette, az ő nevükben Péter apostol fogalmazza meg a következőket: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk, és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.” (Jn 6,69).

A beszéd hatásaként tehát egyesek megszakították, mások pedig megerősítették a Jézussal való közösségüket. Ez a tény, ez a kettős hatás arra készítet minket, hogy miután az Oltáriszentséggel kapcsolatban már elméltünk a valóságos jelenlétről, továbbá annak szentségi és áldozati jellegéről, mindezeket kiegészítvén figyeljünk az Eucharisztia közösségi vonatkozására. Mivel Krisztus azért teszi magát jelenvalóvá az Oltáriszentségben, hogy egyesülhessünk vele, és mivel az ő áldozatához kapcsolódik a mi személyes áldozatunk, ezért nyugodtan mondhatjuk, hogy e szentség az Isten és az ember találkozását szolgálja. Az Oltáriszentség ünnepe a szentmise. A szentmise nem az egyén magánjellegű istentisztelete, hanem az egyes személyek közös ünneplése, cselekvése, áldozata. Ebből következik, hogy a szentáldozás sem csupán az egyén cselekedete, hanem közösségteremtő cselekedet, azaz egységbe forrasztja mindazokat, akik Krisztus testével táplálkoznak - miként erről a korábbiakban már szó volt. Itt máris eljutottunk ahhoz, hogy az Egyház közösség, mégpedig azoknak a gyülekezete, akik együtt ünneplik az Eucharisziát.

Az Eucharisziáról szóló elmélkedések sorozatát zárjuk azzal a gondolattal, hogy e szentség túlmutat az Egyház keretein. Egyházunk ugyanis nem zárt közösség, hanem folyamatos növekedés jellemzi, mert Isten akaratának megfelelően ezáltal terjed a világon az Isten országa. A világ felé való nyitottságnak és odafordulásnak az Eucharisztia kiindulópontja és forrása, innen indulhat minden evangelizáció és misszió. A szentmisében találkozunk a tanító és önfeláldozó Krisztussal, akinek üzenetét továbbadjuk a világban és meghívását közvetítjük a nem hívők felé. Az Úr ugyanis arra hív minket, akik az ő szavaiban felismertük az örök élet igéit, hogy legyünk munkatársai, és közvetítsük azt mindazok felé, akik jó szándékkal keresik az igazságot és Istent. Segítsen minket a Szentlélek az áldozatkész, szeretetteljes szolgálatban!

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus! Szent Péter apostol egykor megvallotta, hogy az örök élet igéi nálad vannak. Be kell látnunk, hogy csak akkor tudjuk életünket helyes irányba állítani, ha egyre jobban megismerünk téged és megismerjük azt az életformát, amire hívsz bennünket. Kihez mennénk, ha nem hozzád? Kit hallgatnánk, ha nem téged? Kit követnénk, ha nem te vezetnél minket? Ki éltetne minket, ha nem a te Szentlelked? Urunk, te Isten vagy, te vagy az Atya egyszülött Fia. A te szavaid Lélek és élet. Éltessen minket mindenkor a te Szentlelked!

Kép forrása: http://www.kek.org.rs/hu/vasarnapi-gondolatok_2/evangelium-2018-08-12

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó vers

Füle Lajos - Menedékem

Múló időm, Uram Teremtőm,
csak forgács az időtelenből,
a véges út, a földi pálya
a teremtés hasadt szilánkjá.

Hogy is lehet, hogy e szilánkot
jelenléteddel így megáldod?
S a halandó emberi lelket
hatalmaddal újjáteremtéd?

Köszönöm, hogy hinni, remélni
én is ide jöhettem: é l n i !
S földi időm, ha itt letelne,
kaput nyitsz az időtelenbe,

mert a múlás csalóka látszat,
mert hatalma nincs a halálnak
azon, akit Krisztusa éltet!
Menedékem: az örök élet!

Forrás: <https://keresztyenversek.wordpress.com/tag/orok-elet/>

Lévay József - Gondviselő jó Atyám vagy

Gondviselő jó Atyám vagy
Ó, én édes Istenem!
Látom én, hogy minden elhagy
E világon csak Te nem,
Hozzád vágyom, benned élek,
Üdvöt mástól nem remélek.

Mint az alélt bús virágra
Megújító harmatot;
Vérző szívem fájdalomára
Csak te hintesz balzsamot,
Könnyű sorsom terhe rajtam,
Ha imára nyílik ajkam.

Rám-rám derült ismeretlen
Utamon egy kis öröm:
Azt is a te véghetetlen

Jóságodnak köszönöm,
Hálakönnym tündöklése
A te neved hirdetése.

Gyenge vagyok, lankadoznak
Buzgóságom szárnyai,
Bármily híven vágyakoznak
Színed elé szállani,
Ó, adj erőt, hogy míg élek,
egyedül csak néked éljek!

Ó, add, hogyha majd bevégezem
E múlandó életet,
Lelkem tisztán és egészen
egyesüljön Teveled:
El ne vonjon semmi többé,
Tied legyek mindörökké!

Forrás: <https://keresztyenversek.wordpress.com/tag/orok-elet/>

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

Mit gondolok Jézus szavairól? Hogyan hallgatom a Mester tanítását?

Istennel vagyok vagy nélküle?

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Istenünk, a te kegyelmed ajándéka, hogy híveid egy akarattal követnek téged. Add népednek, hogy szeressük, amit parancsolsz, vágyakozzunk arra, amit ígérsz, és e világ változandóságai közepette szívből ragaszkodjunk hozzád, akiben megtaláljuk igazi örömünket. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké.

3.2. Szerzetes közösségek imája:

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy Fiadnak szavát hittel, hűséggel tudjam fogadni, megélni, és így eljussak magam is minden emberrel együtt a mennyország örömébe. Amen.

Nyúl Viktor atya

4. Condivisio – megosztás

4.1. Örömhír megfogalmazások

Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

Az Úrnál találok meg egyedül az örök élet „kulcsát”, vagyis az örök élet szavait, amelyekben ha hiszek, és amelyek szerint, ha élek, eljutok a mennyországba.

Krisztus Urunknál vannak az örök élet igéi.

5. Actio, operáció – tettekre váltás

5.1. Tanúságtétel megfogalmazások

Engem ez az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

Higgyem, megismerjem, értsem az Úr szavát.

Maradjak hűséges az Úrhoz, ne másnál, ne másban keressem az igazságot, a boldogságot! Ha megszólnak, ha elhagynak, szomorúságomban menjek oda Jézushoz, aki meg fogja érteni bánatomat, s meg fog vigasztalni.